

Európsky hospodársky a sociálny výbor

PLENÁRNE ZASADNUTIE

23. a 24. MÁJA 2012

Plenárne zasadnutie, ktoré sa konalo 23. a 24. mája 2012, svojou prítomnosťou poctili člen Európskej komisie zodpovedný za zdravie a spotrebiteľskú politiku pán **John DALLI** a pán **Louis GALEA**, člen Európskeho dvora audítorov.

Na plenárnom zasadnutí boli prijaté tieto stanoviská:

1. HOSPODÁRSKA A SOCIÁLNA SÚDRŽNOSŤ

• *Rozpočet na roky 2014 – 2020*

Hlavné body:

EHSV

- opakovane zdôrazňuje, že vzhľadom na ambiciózne výzvy EÚ je navýšenie jej rozpočtu nielen žiaduce, ale aj potrebné, aby sa podarilo oživiť hospodársky rast a zamestnanosť. Zmrazenie VFR na súčasnej úrovni reálneho objemu by znamenalo kapituláciu pred veľkou časťou výziev, ktorým bude musieť EÚ čeliť v nasledujúcich rokoch,
- návrh Komisie sa zdá byť prílišne zameraný na zachovanie súčasného stavu, a to tak z hľadiska vyčlenených zdrojov, ako aj štruktúry rozpočtu;
- súhlasí s vylepšením a zjednodušením štruktúry rozpočtu EÚ, čo umožní značne obmedziť diskusiu o spravodlivej návratnosti a horizontálnej rovnosti medzi členskými štátmi,
- podporuje návrh zaviesť nový systém vlastných zdrojov založený na úprave DPH ako vlastného zdroja, ako aj na dani z finančných transakcií (DFT),
- odporúča dôkladnejšie preskúmať možnosť využívať inovatívne finančné nástroje na pokrytie týchto investícií (dlhopisy na projekty), a to i po podrobnom zhodnotení prípadných dôsledkov,
- kladne hodnotí reformu spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP), ktorej cieľom je zaručiť účinný a efektívny model európskeho poľnohospodárstva a zároveň zaistiť skutočnú pridanú hodnotu pre EÚ,
- je proti uplatňovaniu makroekonomickej podmienenosti pri vyplácaní finančných prostriedkov na opatrenia politiky súdržnosti,
- rozpočet EÚ musí byť príkladný, efektívny, účinný a transparentný, aby získal dôveru európskych občanov a zároveň jasne poukázal na výhody Európy a náklady na situáciu v prípade neexistencie EÚ,

- pripomína, že je dôležité spustiť a zaviesť systémy monitorovania výsledkov všetkých politických opatrení EÚ s cieľom vyhodnotiť ich dôsledky v sociálnej a hospodárskej oblasti a na regionálnej úrovni.

• *Stratégia EÚ pre oblasť Atlantického oceánu*

Hlavné body:

EHSV:

- pozitívne hodnotí návrh Európskej komisie pre oblasť Atlantického oceánu v rámci európskej integrovanej námornej politiky,
- navrhuje ambicióznejší prístup: makroregionálnu stratégiu, ktorá by spájala námorný pilier s územným a zohľadňovala by skúsenosti pobaltských a podunajských regiónov,
- zdôrazňuje, že stanovisko EHSV dopĺňa stanovisko Európskeho parlamentu, samospráv regiónov Komisie atlantického oblúka, hospodárskych a sociálnych rád združených v Atlantickej nadnárodnej sieti, ako aj mnohých aktérov občianskej spoločnosti (podnikateľov, odborov, obchodných komôr, miest atď.),
- sa domnieva, že Atlantické fórum, stanovené v rámci námornej stratégie pre oblasť Atlantického oceánu možno považovať za prvý krok v rámci procesu transformácie námornej stratégie pre atlantickú oblasť na makroregionálnu stratégiu,
- ako člen riadiacej skupiny Atlantického fóra navrhuje, aby sa do tohto fóra zapojila aj Atlantická nadnárodná sieť hospodárskych a sociálnych rád,
- nazdáva sa, že prioritné ciele atlantického makroregionu musia byť zaradené do tematických pilierov stratégie Európa 2020,
- navrhuje, aby makroregionálne stratégie mali v budúcnosti k dispozícii vhodné právne predpisy, osobitné finančné prostriedky a potrebnú administratívnu štruktúru.

2. HOSPODÁRSKE RIADENIE / FINANČNÉ NÁSTROJE

• *Daňové a finančné raje*

Hlavné body:

Európska únia musí všetkými možnými prostriedkami zintenzívniť svoje úsilie v rámci skupiny G20, OECD a Finančnej akčnej skupiny (FATF), s cieľom v krátkom čase skončiť s netransparentnými

jurisdikciami v daňovej oblasti a prinútiť členské štáty, aby bojovali proti trestnej činnosti, ktorá má svoju základňu na územiach mnohých z nich.

EHSV vyzýva inštitúcie EÚ, aby prijali opatrenia, ktorými sa zabráni zneužívaniu tzv. zásady trvalého sídla fiktívnymi systémami sídiel a vlastníctiev, ktoré umožňujú holdingovým spoločnostiam bez podnikateľskej činnosti alebo fiktívnym spoločnostiam chrániť skutočných vlastníkov pred platením daní vo svojej krajine bydliska.

EHSV by uvítal stratégiu koordinovanú s najvýznamnejšími krajinami, v prvom rade Spojenými štátmi, s cieľom zaujať podľa možnosti globálny postoj k regulácii tejto problematiky. EHSV však zároveň pripomína, že Európska únia sa nesmie dať zabrzdiť alebo zdržať vo svojej činnosti, ak bude ťažké vypracovať medzinárodne dohodnutý akčný plán.

• ***PKIPCP***

Hlavné body:

Toto stanovisko patrí medzi tie dokumenty, v ktorých sa výbor ako subjekt, ktorý spolupracuje na rozbere kríz posledných rokov, zaoberá reguláciou ratingových agentúr.

Výbor víta skutočnosť, že sa tento návrh zaoberá problémom nadmerného spoliehania sa účastníkov trhu na ratingy pre PKIPCP a AIF a snaží sa zabrániť nekritickému správaniu účastníkov finančného trhu spôsobenému nedostatočnými ratingmi.

Výbor považuje za nevyhnutné zintenzívniť úsilie na vytvorenie postupov a noriem v rámci procesov riadenia rizík, ktoré možno použiť ako alternatívu ratingov.

Výbor opätovne potvrdzuje svoje pochybnosti vyjadrené v stanovisku z 12. marca 2012, že ani posúdenie rizika účastníkmi finančných trhov a menšie spoliehanie sa na externé ratingy nezaručí objektivitu rozhodnutí účastníkov finančných trhov a zohľadnenie všetkých relevantných aspektov, pokiaľ ide o dôsledky posúdenia. Za ďalší problém pri posudzovaní rizika považuje dôveryhodnosť (a nezávislosť) ratingov stanovených ratingovými agentúrami.

3. VNÚTORNÝ TRH

• ***Malý podnik, veľký svet***

Hlavné body:

- Využitie potenciálu vyplývajúceho zo vstupu európskych malých a stredných podnikov (MSP) na tretie trhy, najmä na rýchlo rastúce, sa môže stať významným faktorom pri podpore rastu a zamestnanosti.

- Výbor ľutuje, že sa oznámenie obmedzilo prevažne na podporu vývozcov a investorov. Európska podpora internacionalizácie by mala zohľadňovať podporu poskytovanú na národnej úrovni, ktorú by nemala duplikovať, ale dopĺňať, a to v oblastiach vyplývajúcich z kompetencií EÚ.
- EHSV požaduje lepšie riadenie externých programov a primerané komunikačné nástroje na podporu vývozcov.
- Dôležitým predpokladom internacionalizácie MSP je prístup k financiám najmä v období krízy. EHSV preto vyzýva Komisiu na vytvorenie nových podporných finančných nástrojov internacionalizácie MSP.
- Výbor požaduje, aby sa zjednotili podmienky rôznych regionálnych programov. Źiada tiež, aby sa prehodnotilo existujúce pravidlo, podľa ktorého môžu podporu určenú na účasť na akciách programu čerpať iba MSP z partnerských krajín.
- ESHV navrhuje celý rad konkrétnych krokov, ktoré by mohli na európskej úrovni vhodne doplniť existujúce podpory. Taktiež podporuje myšlienku zvolávať každoročne fórum na hodnotenie výsledkov internacionalizácie a žiada, aby sa stalo platformou, do ktorej by boli účinne zapojení sociálni partneri spolu s ostatnými zainteresovanými stranami, vrátane EHSV.

• *Colný kódex Únie*

Hlavné body:

Výbor víta prepracované znenie nariadenia o modernizovanom colnom kódexe vzhľadom na to, že jednotnú colnú politiku považuje za základnú podmienku hospodárskej konkurencieschopnosti EÚ na celosvetovej úrovni. Výbor súhlasí s prepracovaným znením Komisie, zároveň však zdôrazňuje, že v záujme toho, aby sa jednotná colná politika mohla začať uplatňovať v praxi, musia sa stanoviť záväzné časové rámce a musí sa zabezpečiť jednotný výklad predpisov v celej EÚ. Výbor vo svojom stanovisku požaduje, aby sa zriadil európsky inštitút pre odbornú prípravu v oblasti colnej správy a aby sa poskytli primerané finančné prostriedky na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ.

• *Digitálny trh ako hnacia sila rastu*

Hlavné body:

Užitočná infraštruktúra musí urýchlene dokončiť pokrytie celého európskeho územia. Prevádzkovatelia musia zaručiť univerzálny prístup pre všetky oblasti, a to aj pre odľahlé oblasti.

Základným predpokladom je, aby materiály a programy, odborná príprava zameraná na ich využívanie boli dostupné pre širokú verejnosť.

IKT (informačné a telekomunikačné technológie) by mali byť predmetom noriem s cieľom zaručiť ich úplnú interoperabilitu a kompatibilitu.

Pokiaľ ide o elektronický obchod, EHSV sa domnieva, že vedie k harmonizácii vnútroštátnych sadzieb DPH, čo bude predstavovať skutočnú výhodu pre podniky, ako aj občanov.

Podľa názoru výboru by sa zástupcovia občianskej spoločnosti mali podieľať na budovaní európskeho digitálneho hospodárstva.

Pri hľadaní nových trhov je podľa EHSV potrebné prepojiť inováciu a technickú realizáciu (výrobcovia) v Európe. Začínajúce podniky v oblasti IKT by takisto mali byť schopné realizovať svoj potenciál týkajúci sa rýchleho rastu.

Odborná príprava a celoživotné vzdelávanie pomáhajú zamestnancom zostať v zamestnaní. Digitálne technológie môžu uľahčiť tento postup. Podľa EHSV je v oblasti digitálneho hospodárstva, ako aj v iných oblastiach možné akceptovať výhradne dôstojné pracovné miesta vzhľadom na to, že umožňujú zvyšovať celkový dopyt.

• *Iniciatíva pre sociálne podnikanie*

Hlavné body:

- Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) víta iniciatívu Komisie a s uspokojením konštatuje, že Komisia v mnohých otázkach vychádzala z jeho prieskumného stanoviska o sociálnom podnikaní.
- EHSV zastáva názor, že sociálne podniky by sa mali podporovať, keďže môžu zohrávať dôležitú úlohu ako hybná sila sociálnej inovácie, či už prostredníctvom zavádzania nových postupov v oblasti poskytovania služieb a opatrení zameraných na zlepšenie kvality života ľudí, alebo vďaka tomu, že podporujú vytváranie nových výrobkov, ktoré uspokojia nové potreby spoločnosti.
- EHSV oceňuje a schvaľuje ciele Komisie v súvislosti so zlepšením prístupu k financiám a zlepšením právneho rámca. Priaznivé hospodárske a regulačné prostredie je nevyhnutné na podporu sociálnych podnikov.
- EHSV oceňuje, že v oznámení sa výslovne nabáda, aby sa podnecovali a podporovali opatrenia, ktoré sociálnym podnikom uľahčia prístup k verejným zákazkám.
- EHSV apeluje na členské štáty, aby vytvorili zodpovedajúce štátne rámce pre rast a rozvoj sociálnych podnikov.

• *Európske fondy sociálneho podnikania*

Hlavné body:

- EHSV víta návrh Európskej komisie týkajúci sa nariadenia o európskych fondoch sociálneho podnikania, ktorým sa má regulovať rozvoj tohto druhu fondov tým, že sa zaistí zrozumiteľnosť a istota pre všetky zúčastnené strany, a ktorým sa má zároveň uľahčiť cezhraničné získavanie kapitálu.
- Prioritou je zabezpečiť lepší prístup k vhodnému kapitálu pre sociálne podnikanie. EHSV by však chcel poukázať na to, že táto iniciatíva by sa mala považovať len za jeden z mnohých naliehavo potrebných a na mieru šitých finančných nástrojov, ktoré treba ešte zdokonaľiť.
- S cieľom zvýšiť účinnosť takéhoto druhu fondov pre sociálne podniky by sa tieto mali považovať za súčasť takého riešenia hybridného kapitálu, ktoré je najvhodnejšie na financovanie sociálnych podnikov.
- Najväčšia výzva tohto návrhu spočíva v tom, že sa musia zmerať sociálne vplyvy portfóliových podnikov a ich pôsobenie na spoločnosť a musí sa vypracovať správa na túto tému. Mali by sa iniciovať programy na podporu ochoty investovať, ako aj ďalšie formy budovania kapacít pre všetky zúčastnené strany, aby sa vybudovala dôvera a vytvorili spoločné štruktúry, ktoré by boli prispôbené tomuto druhu fondov.

• *Sociálna zodpovednosť podnikov*

Hlavné body:

- EHSV vyjadruje Komisii pochvalu za jej záväzok podporovať zodpovednú obchodnú prax.
- EHSV konštatuje, že Európska komisia rešpektuje dobrovoľnú povahu SZP (ktorá je odlišná od „nezáväznej“), a že zdôrazňuje skutočnosť, že sa na úrovni podnikov dosiahol pokrok pri šírení povedomia o nej.
- Akčný plán Komisie odráža najmä starú definíciu SZP, od ktorej sa teraz upustilo, a je len jednoduchým pokračovaním propagačných činností posledných desiatich rokov. Výbor by skôr očakával plány týkajúce sa toho, čo by malo byť v „obnovenej stratégii“ nové: plány na podporu a pomoc podnikov.
- SZP je koncepciou trvalo udržateľného rozvoja a výhody činnosti v oblasti SZP by mali podporovať pozitívnu úlohu, ktorú podniky zohrávajú v spoločnosti a ktoré presahujú čisto hospodárske hodnoty.

- Výbor podporuje iniciatívu týkajúcu sa revízie smernice z roku 2003 a navrhuje, aby podniky, ktoré postavia svoju stratégiu alebo komunikáciu na SZP, každoročne predkladali sociálne a environmentálne informácie na základe spoľahlivých a transparentných metód.
- EHSV je presvedčený, že diskusia o SZP by sa mala konštruktívne zmeniť tak, aby boli podniky vnímané ako zainteresované strany, ktoré sú súčasťou spoločnosti.
- SZP je veľmi dôležitou oblasťou experimentovania so sociálnym dialógom, pretože zainteresovaným stranám nezávislým od daného podniku umožňuje vyhodnotiť zodpovednosť podnikov vzhľadom na vplyv, ktorý majú na spoločnosť.
- Výbor súhlasí s Komisiou, že dodržiavanie platnej legislatívy a kolektívnych zmlúv medzi sociálnymi partnermi je podmienkou prevzatia zodpovednosti, ktorú podniky nesú za svoj vplyv na spoločnosť;
- Komisia musí uznať hodnoty a dôležitosť odvetvia sociálneho hospodárstva, pokiaľ ide o zapájanie sa do programu SZP.
- Je dokázané, že zastúpenie žien v správnych radách a v rámci SZP súvisí s typom riadenia, ktoré zohľadňuje rodovú rovnosť, čo má pozitívny vplyv na SZP.
- Európska únia by sa mala podnecovať k tomu, aby podporovala a chránila záväzné medzinárodné rámce pre SZP.
- Výbor poukazuje na to, že cieľom postupov súvisiacich so SZP nesmie byť v žiadnom prípade nahradenie vnútroštátnych právnych predpisov, ani snaha o oslabenie konvenčných dohôd dosiahnutých v rámci sociálneho dialógu. Výbor preto veľmi pozitívne hodnotí návrh na vytvorenie databázy umožňujúcej analýzu a sledovanie obsahu dojednaných nadnárodných dohôd, ktoré sa zúčastňujú na sociálnej a environmentálnej regulácii globalizácie.

4. POLNOHOSPODÁRSTVO A RYBOLOV / ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

- *Správa o monitorovaní stratégie EÚ pre trvalo udržateľný rozvoj za rok 2011: hodnotenie EHSV*

Hlavné body:

- Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) sa domnieva, že monitorovacia správa Eurostatu (*Správa o monitorovaní stratégie EÚ pre trvalo udržateľný rozvoj za rok 2011*) je dôležitý a účinný nástroj.
- EHSV ľutuje, že neexistuje správa Komisie o stave realizácie stratégie trvalo udržateľného rozvoja v EÚ a vyzýva Komisiu a iné inštitúcie EÚ, aby reagovali na výsledky správy Eurostatu, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou samotnej stratégie a základným nástrojom na politické hodnotenie doteraz vykonaných opatrení a na určenie budúceho smerovania.
- EHSV znovu opakuje svoju výzvu na zohľadnenie podnetov a nápadov, ktoré k tejto téme vznikli v jeho stredisku na monitorovanie trvalo udržateľného rozvoja s cieľom prepožičať hlas občianskej spoločnosti. Prechod k modelu udržateľnejšieho rozvoja môže byť účinný iba pri realizácii demokratických procesov, ktoré podporujú informovanosť a účasť verejnosti na rozhodovaní, a to prostredníctvom rozvoja štruktúr dialógu medzi občianskou spoločnosťou a zodpovednými politikmi.
- EHSV zdôrazňuje, že je potrebné posilniť väzby medzi stratégiou trvalo udržateľného rozvoja a ostatnými významnými politickými iniciatívami EÚ. Táto potreba vzájomného prepojenia rôznych politických stratégií EÚ získava zvláštny význam práve v súčasnej historickej etape. EHSV zdôrazňuje najmä potrebu lepšej spolupráce a integrácie medzi európskou stratégiou pre trvalo udržateľný rozvoj a stratégiou Európa 2020 tak, aby sa zabezpečilo, že činnosti v rámci druhej spomínanej stratégie budú účinne zamerané na dosiahnutie väčšej udržateľnosti rozvoja.
- EHSV odporúča posilniť sociálnu dimenziu trvalo udržateľného rozvoja, predovšetkým v dôsledku následkov hospodárskej krízy v sociálnych otázkach, najmä pokiaľ ide o nárast nezamestnanosti, nerovností a rizika sociálneho vylúčenia, ktoré vo väčšej miere zasahujú najzraniteľnejšie vrstvy obyvateľstva a spôsobujú dlhodobé reťazové účinky na životné podmienky ľudí, pričom obmedzujú aj priestor na ochranu životného prostredia.

• ***Ochrana a dobré životné podmienky zvierat***

Hlavné body:

- Výbor víta predložený dokument o stratégii. Výbor víta cieľ zjednodušiť právne predpisy EÚ v oblasti dobrých životných podmienok zvierat a zvýšiť konkurencieschopnosť poľnohospodárstva EÚ. Táto stratégia však nevenuje dostatočnú pozornosť niektorým dôležitým bodom, ktoré sú zdôraznené v hodnotení politiky EÚ v oblasti dobrých životných podmienok zvierat a ktoré by mali byť prioritou na roky 2012 – 2015.

- V uvedenom dokumente sa konštatuje, že členské štáty napriek rozsiahlym prechodným obdobiam a pomoci plne neuplatňujú dané ustanovenia. Chýba však kritická analýza sociálno-hospodárskej situácie a výrobných aspektov v jednotlivých štátoch EÚ, pričom ako faktor určujúci rozdiely medzi členskými štátmi sa spomína iba „kultúrne ocenenie aspektov dobrých životných podmienok zvierat“. Komisia sa v texte nezmieňuje o rozdieloch v systémoch živočíšnej výroby, dopyte zo strany spotrebiteľov, obchodných výhodách vyplývajúcich z uplatňovania minimálnych noriem v oblasti dobrých životných podmienok zvierat alebo o podpore na adaptáciu, ktoré nie sú v rámci EÚ jednotné.
 - EHSV si všíma, že pri uplatňovaní existujúcich noriem existujú problémy, ktoré vyplývajú z nedostatku podpory pri ich zavádzaní a zo straty konkurencieschopnosti výrobkov EÚ. Trh neabsorbuje dodatočné náklady vyplývajúce z politiky EÚ v oblasti dobrých životných podmienok zvierat.
- ***Opatrenia v súvislosti s krajinami, ktoré umožňujú neudržateľný rybolov, na účely ochrany zásob rýb***

Hlavné body:

- EHSV v plnej miere súhlasí s návrhom nariadenia, ktorý sa zameriava na tretie krajiny so záujmom na rybolove zo zásob, ktoré sú predmetom spoločného záujmu týchto krajín a Únie, a bez ohľadu na existujúce spôsoby rybolovu a/alebo práva, povinnosti a záujmy ostatných štátov a Únie vykonávajú tieto krajiny rybolovné činnosti, ktoré ohrozujú udržateľnosť uvedených zásob, a nespolupracujú s Úniou pri využívaní týchto zásob.
- Keďže Európska únia je lukratívnym cieľovým trhom pre produkty rybolovu, má osobitnú zodpovednosť pri zabezpečovaní toho, aby sa uvedená povinnosť týchto krajín spolupracovať plnila, a preto návrh nariadenia stanovuje rýchle a účinné obchodné opatrenia proti štátom, ktoré sú zodpovedné za opatrenia a postupy vedúce k nadmernému využívaniu zásob rýb.
- Na tento účel navrhuje obmedzenie dovozu výrobkov z rýb, ktoré ulovili plavidlá vykonávajúce rybolov zo zásob spoločného záujmu v rámci zodpovednosti krajiny, ktorá umožňuje neudržateľný rybolov, ako aj obmedzenie poskytovania prístavných služieb takýmto plavidlám okrem naliehavých prípadov núdze. Ďalej tiež navrhuje zabrániť tomu, aby sa rybárske plavidlá Únie alebo rybárske vybavenie Únie mohlo použiť na rybolov zo zásob spoločného záujmu v rámci zodpovednosti krajiny, ktorá umožňuje neudržateľný rybolov.
- Návrh vymedzuje druh opatrení, ktoré možno prijať a zavádza všeobecné podmienky prijímania takýchto opatrení, aby boli založené na objektívnych kritériách, ktoré budú nákladovo efektívne a v súlade s medzinárodným právom, najmä s dohodou, ktorou sa zakladá Svetová obchodná organizácia.

• *Prioritné látky v oblasti vodnej politiky*

Hlavné body:

- EHSV vyjadruje podporu súčasnému návrhu smernice, pretože rozširuje zoznam prioritných látok a prioritných nebezpečných látok¹ uplatnením najkomplexnejšej alternatívy navrhutej v posúdení vplyvu.
 - EHSV podporuje nový mechanizmus navrhovaný Komisiou, ktorý jej na účely monitorovania poskytne konkrétne kvalitné informácie o koncentrácii látok vo vodnom prostredí, so zameraním sa na nové znečisťujúce látky a látky, v prípade ktorých dostupné údaje z monitorovania nemajú dostatočnú kvalitu na účely vyhodnotenia rizika.
 - EHSV však odporúča, aby sa do tohto návrhu začlenili, hoci len pokusne, osobitné analýzy týchto oblastí, ktoré zatiaľ nie sú dobre známe:
 - nanočastice a najmä ich interakcie s prioritnými látkami;
 - účinky chemických kombinácií látok prítomných vo vnútrozemských vodách.
 - EHSV navrhuje, aby sa v záujme účinného uplatňovania rámcovej smernice o vode tento návrh riadne doplnil odkazmi na osvedčené postupy týkajúce sa vodohospodárskeho manažmentu povodí.
 - EHSV sa domnieva, že olovo a nikel ako perzistentné a bioakumulatívne látky by sa mali zaradiť medzi prioritné nebezpečné látky, aby sa ich vypúšťanie odstránilo v priebehu 20 rokov.
 - EHSV sa domnieva, že podpora a účasť verejnosti sú nevyhnutným predpokladom ochrany vodných zdrojov a zistenia problémov a najvhodnejších opatrení na ich riešenie, ako aj stanovenia nákladov.
 - EHSV zdôrazňuje, že treba dosiahnuť dobrý ekologický a chemický stav vôd v záujme ochrany ľudského zdravia, dodávok vody, prírodných ekosystémov a biodiverzity.
 - EHSV poznamenáva, že nová smernica by mala zjednodušiť a racionalizovať povinnosti členských štátov, pokiaľ ide o podávanie správ.
-

- ***Potravinové normy a bezpečnosť potravín / právomoci, ktoré sa majú udeliť Komisii (zmeny a doplnenia)***

Hlavné body:

Zosúladiť existujúce vykonávacie právomoci Komisie zahrnuté v smerniciach 1999/4/ES, 2000/36/ES, 2001/111/ES, 2001/113/ES a 2001/114/ES s rozlíšením na delegované a vykonávacie právomoci Komisie, ktoré sa zaviedlo v článkoch 290 a 291 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), a udeliť Komisii dodatočné delegované právomoci.

- ***Elektronická identifikácia hovädzieho dobytku***

Hlavné body:

- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1760/2000, pokiaľ ide o elektronickú identifikáciu hovädzieho dobytku, a ktorým sa vypúšťajú ustanovenia týkajúce sa dobrovoľného označovania hovädzieho mäsa.
- Tento návrh nahrádza návrh, ktorý prijala Komisia 30. augusta 2011 [COM(2011) 525 final]. Jediné zmeny, ktoré sa týmto novým návrhom zavádzajú, sa týkajú ustanovení článku 22 zameraných na zabezpečenie jednotných podmienok ukladania sankcií v prípade nedodržania príslušných predpisov týkajúcich sa identifikácie zvierat a označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa.

- ***Rádioaktívne látky vo vode určenej na ľudskú spotrebu***

Hlavné body:

Návrh smernice Rady, ktorou sa ustanovujú požiadavky na ochranu zdravia obyvateľstva vzhľadom na rádioaktívne látky vo vode určenej na ľudskú spotrebu.

- Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV) prijal 27. októbra 2011 stanovisko k návrhu Komisie, v ktorom pripomína najmä potrebu zahrnúť radón do pôsobnosti navrhutej smernice. EHSV odkazuje na odporúčanie Komisie 2001/928/Euratom o ochrane pred radónom v pitnej vode.

- ***Prenosné batérie a akumulátory obsahujúce kadmium***

Hlavné body:

- EHSV víta návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/66 o batériách a akumulátoroch a použitých batériách a akumulátoroch, pokiaľ ide o uvádzanie na trh prenosných batérií a akumulátorov, ktoré obsahujú kadmium a sú určené na použitie v bezšnúrových elektrických nástrojoch.
- Výbor odporúča prijatie návrhu vyššie uvedenej smernice s tým, že konečný dátum ukončenia uvádzania batérií s obsahom kadmia vyšším než 0,002 hmotnostných percent na trh bude stanovený na 31. decembra 2015.
- Výbor víta uplatnenie princípu primeranosti v tomto veľmi špecifickom rozhodovacom procese a návrhy Komisie podporuje.
- Výbor preto tiež odporúča navrhované prenesenie vykonávacích právomocí na Komisiu v zmysle a rozsahu uvedenom v návrhu smernice. Prenesenie týchto právomocí podľa návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady [COM(2012) 136 final] musí zaisťovať transparentnosť procesov a plnú zodpovednosť aktérov za uplatnenie vykonávacích právomocí Komisiou a výbor požaduje, aby pracovné orgány pôsobili transparentne a za svoje rozhodnutia boli zodpovedné.

5. VÝSKUM / INOVÁCIA

• *Aktívne starnutie / Horizont 2020*

Hlavné body:

- Aby mohli členské štáty Európskej únie zvládnuť veľké výzvy a využiť príležitosti, ktoré pre budúci sociálny a hospodársky vývoj prinášajú demografické zmeny, budú musieť v najbližších rokoch vo zvýšenej miere prijímať vhodné opatrenia na rôznych úrovniach a v mnohých oblastiach.
- Koordinovaný výskum môže rozhodujúcim spôsobom prispieť k vhodným opatreniam na regionálnej, celoštátnej a európskej úrovni tým, že poskytne fundované základy pre plánovanie a prijímanie rozhodnutí.
- Plány koncipovania dlhodobých výskumných programov sú užitočnými nástrojmi na stanovenie priorít budúceho výskumu. Súčasný plán týkajúci sa problematiky starnutia a demografických zmien už určili dôležité aspekty, ktoré sú relevantné pre program „Horizont 2020“.

• ***Partnerstvo v oblasti výskumu a inovácie***

Hlavné body:

- EHSV súhlasí s Komisiou v tom, že partnerstvá prinášajú množstvo výhod a ich potenciál by sa mohol ešte viac využívať. Výbor preto víta iniciatívu Komisie vytvoriť a podporovať v rámci hlavnej iniciatívy „Únia inovácií“ európske partnerstvá v oblasti inovácií (EIP).
- Na zaistenie dlhodobého fungovania a trvalého účinku partnerstiev je potrebné vytvoriť rámcové podmienky vhodné na riešenie problémov v oblasti štruktúry riadenia, financovania a vykonávania.
- Základným predpokladom partnerstiev je, že musia byť jednoduché, pružné, prístupné pre všetkých, ako aj otvorené, riadiace skupiny musia byť reprezentatívne a vyvážené a vzťahy medzi existujúcimi iniciatívami a nástrojmi od začiatku vyjasnené.
- Je potrebné zabezpečiť úzke prepojenie s aktérmi na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, aby sa zohľadnili národné a regionálne špecifiká. Zároveň sa význam celosvetového rozmeru súčasných výziev nesmie stratiť zo zreteľa.

• ***Projekt ITER (2014 – 2018)***

Hlavné body:

- Výbor opakuje význam tohto projektu pre konkurencieschopnosť európskeho priemyslu v oblasti najnáročnejších nových technológií.
- Výbor preto dôrazne nesúhlasí s návrhom Komisie, aby sa z viacročného finančného rámca (VFR) vyčlenili európske záväzky pri výstavbe ITER. Uškodilo by to nielen významu tohto projektu, ale aj spoľahlivosti EÚ ako medzinárodného partnera.
- Keďže však Komisia projekt ITER žiaľ do VFR *a priori* nezačlenila, výbor odporúča, aby sa spoločne s Radou, Európskym parlamentom a Európskou investičnou bankou hľadali riešenia, ktoré to dodatočne umožnia.
- Ako uprednostňované riešenie výbor odporúča, aby sa využili nespotrebované prostriedky VFR, ktoré sa inak zvyčajne vracajú členským štátom.

6. ENERGETIKA

• *Spolupráca v oblasti jadrovej bezpečnosti*

Hlavné body:

- Výbor víta návrh nariadenia a podmiennečne podporuje rozsiahlejšie uplatňovanie odborných poznatkov EÚ v oblasti jadrovej bezpečnosti v tretích krajinách. EHSV konštatuje, že dohľad nad značnou finančnou referenčnou sumou sa bude riadiť pravidlami a postupmi spoločnými pre všetky politiky v oblasti poskytovania pomoci a rozvoja. Výbor očakáva, že sa tým zvýši zodpovednosť, transparentnosť a súlad s ostatnými programami pomoci.
- Treba poznamenať, že názory európskej občianskej spoločnosti týkajúce sa rozvoja jadrovej energie sa vo všeobecnosti v jednotlivých členských štátoch značne líšia, pričom na túto skutočnosť by sa malo v určitých aspektoch nariadenia lepšie poukázať.
- Na poskytovanie pomoci rozvíjajúcim sa krajinám by Komisia mala navrhnúť medzinárodný dohovor o kritériách a podmienkach týkajúcich sa rozvoja poradenstva v oblasti jadrovej bezpečnosti medzi malým počtom krajín, ktoré sú schopné takéto poradenstvo poskytovať. Bez ohľadu na takýto dohovor by sa v rámci nástroja spolupráce v oblasti jadrovej bezpečnosti (INSC) mali stanoviť jasné kritériá.
- Projekty týkajúce sa poskytovania pomoci by sa mali v rýchlo sa rozvíjajúcej krajine realizovať len vtedy, ak je signatárom Zmluvy o nešírení jadrových zbraní a jej protokolov, Dohovoru o jadrovej bezpečnosti a Spoločného dohovoru o bezpečnosti nakladania s rádioaktívnym odpadom.
- Len za výnimočných okolností súvisiacich so zaistením bezpečnosti by sa mali zdroje poskytovať na získanie technického vybavenia. Tieto kritériá by mala vypracovať Komisia a mali by sa podávať správy o ich uplatňovaní. Pomoc by sa nemala poskytovať prevádzkovateľom.
- V záujme zabezpečenia transparentnosti sa odporúča, aby sa sprístupnili prípadové štúdie zo súčasného programu a aby sa zlepšila prezentácia webovej stránky úradu EuropeAid a odkazovanie na túto stránku.
- Osobitne odporúčame začleniť podporu nezávislých organizácií občianskej spoločnosti v prijímajúcich alebo susediacich krajinách, ktoré chcú zlepšiť zodpovednosť a transparentnosť kultúry jadrovej bezpečnosti prostredníctvom osobitných opatrení.

• *Plán postupu v energetike do roku 2050*

Hlavné body:

- EHSV s veľkým záujmom berie na vedomie Plán postupu v energetike do roku 2050 a jeho cieľ vytvoriť rámec pre politiku, ktorá umožní do roku 2050 výrazne znížiť emisie CO₂ v odvetví energetiky v Európe².
- Je to ambiciózny, ale nevyhnutný cieľ, ak má Európa zohrávať svoju úlohu v boji proti klimatickým zmenám a dosiahnuť väčšiu energetickú bezpečnosť. Bude nevyhnutné rozvinúť čo najširšiu diskusiu s európskou verejnosťou a výbor sa nazdáva, že tento plán môže skutočne podnietiť dialóg.
- V závere plánu je uvedených desať podmienok resp. priorít, na ktoré sa treba bezprostredne zamerať. EHSV súhlasí so všetkými týmito podmienkami, a najmä s poslednou, kde sa odporúča stanoviť konkrétne a špecifické míľniky, podľa ktorých sa bude v nasledujúcich rokoch postupovať. Výbor takisto súhlasí s názorom, že je čoraz dôležitejšie vytvoriť rámec politiky do roku 2030, ktorý by poskytoval spoľahlivé usmernenia pre rozhodnutia investorov v nasledujúcich rokoch, keďže títo musia pri výpočte svojich ziskov a návratnosti investícií hľadať oveľa ďalej než len do roku 2020.
- EHSV však odporúča, aby sa najprv urýchlene uskutočnilo vyhodnotenie stratégie Energia 2020. Je to nevyhnutné, aby sme sa mohli lepšie zamerať na konečný horizont 2030 alebo 2050. Výbor by chcel mať k dispozícii správy z hľadiska jednotlivých krajín a sektorov, pokiaľ ide o tri hlavné ciele stanovené do konca tohto desaťročia. Je dôležité včas zistiť, či ambiciózne ciele predloženého plánu bude možné splniť, a preskúmať ich dosah na hospodárstvo EÚ vrátane konkurencieschopnosti vo svetovom meradle, zamestnanosti a sociálneho zabezpečenia.
- Zásadný význam má zapojenie občanov do otázok týkajúcich transformácie energetiky. Európske fórum občianskej spoločnosti a aktívne smerovanie k vytvoreniu Európskeho energetického spoločenstva predstavujú konštruktívne kroky v rámci úsilia o dosiahnutie vytýčeného cieľa, ktorým je udržateľná energetika v budúcnosti.

7. SPOTREBITELIA

• *Rámec kvality pre služby všeobecného záujmu v Európe*

Hlavné body:

- S nadobudnutím účinnosti Lisabonskej zmluvy sa zaviedli nové ustanovenia týkajúce sa služieb všeobecného záujmu, a to konkrétne v článku 14 ZFEÚ a protokole č. 26, o interpretácii pojmu „spoločné hodnoty“ v článku 14 ZFEÚ a o službách všeobecného záujmu nehospodárskeho charakteru. Článku 36 Charty základných práv sa priznala rovnaká právna váha, ako majú zmluvy. Výbor považuje názov oznámenia za nešťastne zvolený, pretože je mätúci a sľubuje viac, ako jeho obsah v skutočnosti ponúka. Názov mátie, pretože pojem „rámec kvality“ tu má zjavne iný význam ako uznaná spoločná hodnota „kvalita“ podľa článku 14 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) a protokolu č. 26, pretože touto hodnotou sa oznámenie ani vo všeobecnosti, ani z hľadiska odvetvia, nezaoberá.
- Výbor považuje inštitucionálny rámec (článok 14 ZFEÚ, protokol č. 26 a článok 36 Charty základných práv) za dobrý základ na ďalšie opatrenia, avšak domnieva sa, že toto oznámenie ešte nepredstavuje zosúladený a špecifický prístup k službám všeobecného záujmu, ktorý je nevyhnutný.

8. SOCIÁLNE VECI

• *Zlúčenie rodiny– Zelená kniha*

Hlavné body:

- Európsky hospodársky a sociálny výbor kladne hodnotí iniciatívu Európskej komisie zorganizovať širokú verejnú konzultáciu o smernici o zlúčení rodiny.
- Európsky hospodársky a sociálny výbor podporuje túto diskusiu a okrem toho zabezpečí, aby bol hlas organizovanej občianskej spoločnosti konštruktívnym faktorom s cieľom pokročiť v tejto oblasti.
- Zo stanoviska Výboru vyplýva, že je nevyhnutné, aby sa diskusia o smernici a jej vplyve zameriavala na praktické opatrenia jej uplatňovania a aby sa v neskoršom štádiu pri opätovnej konzultácii so zainteresovanými stranami vymedzil prijatý spôsob intervencie, ako aj jeho nástroje.
- V rámci diskusie o smernici by sa mali zohľadniť početné zmluvy a medzinárodné dohovory o ochrane súkromného života, života rodiny a jej členov, a to najmä detí. Právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života predstavuje základné právo a malo by sa zaň aj považovať bez ohľadu na štátnu príslušnosť dotknutej osoby.

- ***Európska protidrogová politika***

Hlavné body:

Európsky hospodársky a sociálny výbor (EHSV)

- víta návrhy uvedené v oznámení Komisie a podporuje ju v názore, že je potrebné zaujať vyváženejší postoj, pokiaľ ide o účinný dosah na otázky spojené s dopytom po drogách a ich ponukou,
- preto vyjadruje sklamanie nad tým, že v porovnaní s doterajším vyváženým prístupom usilujúcim o konsenzus, je toto oznámenie krokom späť, pretože jednostranne uprednostňuje opatrenia na znižovanie ponuky;
- považuje prístup založený na regulácii a trestnej politike za nepostačujúci a žiada, aby sa na úrovni EÚ vypracovala nová stratégia boja proti drogám,
- podporuje ďalšiu harmonizáciu medzinárodných opatrení zameraných na boj proti obchodu s drogami,
- navrhuje, aby sa v súvislosti so zásahmi zameranými na znižovanie ponuky vytvorili a uplatňovali nezávislé a vedecky podložené hodnotiace systémy,
- považuje časť nariadenia týkajúcu sa zníženia dopytu za neprimeranú a vágnu,
- domnieva sa, že v súvislosti so všetkými problémami týkajúcimi sa užívania psychoaktívnych látok („zákonnými“ a „nezákonnými“) je zo strednodobého hľadiska potrebné vypracovať komplexnú a zosúladenú politiku v oblasti závislosti,
- podporuje činnosť Fóra občianskej spoločnosti pre boj proti drogám.

- ***Všeobecné nariadenie o ochrane údajov***

Hlavné body:

- EHSV víta všeobecné smerovanie Komisie a súhlasí s navrhovaným splnomocňujúcim základom a v zásade schvaľuje ciele návrhu.
- Pokiaľ ide o voľbu nariadenia ako najvhodnejšieho právneho nástroja vzhľadom na stanovené ciele, EHSV nemá jednotný názor a žiada Komisiu, aby lepšie demonštrovala a zdôvodnila dôvody, na základe ktorých považuje tento nástroj za vhodnejší než smernicu, ba dokonca za nevyhnutný.

- Výbor súhlasí s názorom Komisie, že v tomto novom digitálnom prostredí majú „fyzické osoby právo na účinnú kontrolu nad osobnými údajmi, ktoré sa ich týkajú“ a želá si, aby sa toto právo rozšírilo na rôzne účely, pre ktoré sa stanovujú individuálne profily na základe údajov zozbieraných prostredníctvom veľkého množstva nástrojov (legálnych a niekedy nelegálnych) a na základe spracovania získaných údajov.
- Výbor nemôže súhlasiť so všetkými, takmer systematickými odkazmi na delegované akty, ktoré výslovne nespádajú pod článok 290 ZFEÚ.
- Výbor víta snahu vytvoriť účinný inštitucionálny rámec na zabezpečenie účinného fungovania právnych predpisov tak na úrovni podnikov (úradník pre ochranu údajov), ako i na úrovni orgánov verejnej správy členských štátov (nezávislé dozorné orgány). Ocenil by však, keby Komisia zvolila prístup, ktorý by viac zohľadnil skutočné potreby a očakávania občanov, a ktorý by sa systematickejšie uplatňoval na niektoré oblasti hospodárskej a sociálnej činnosti podľa ich povahy.
- EHSV sa domnieva, že navrhovaný text možno v mnohých smeroch vylepšiť a presnejšie vymedziť, pričom v súvislosti s viacerými článkami uvádza konkrétne príklady.
- Podľa EHSV sa do rozsahu pôsobnosti nariadenia musia výslovne začleniť vyhľadávače, ktorých väčšina príjmov pochádza z cieľenej reklamy prostredníctvom zberu osobných údajov o návštevníkoch svojich stránok, ba dokonca z ich profilovania. To isté by malo platiť aj pre stránky serverov, ktoré ponúkajú skladovacie kapacity, a v niektorých prípadoch softvérové programy (tzv. *cloud computing*), ktoré zbierajú údaje o užívateľoch na komerčné účely.
- Mali by sa tu zaradiť aj osobné informácie zverejňované na sociálnych sieťach.
- EHSV napokon žiada Komisiu, aby prehodnotila niektoré aspekty návrhu, ktoré výbor považuje za neprijateľné, ako je ochrana detí, právo namietať, profilovanie, niektoré obmedzenia práv, minimálny počet 250 pracovníkov podniku potrebných na vymenovanie úradníka pre ochranu údajov alebo spôsob, akým je upravené jediné kontaktné miesto.

9. DOPRAVA

• *Práva cestujúcich vo všetkých druhoch dopravy*

Hlavné body:

- EHSV plne podporuje cieľ Komisie, ktorým je zabezpečiť spoločné a porovnateľné práva a podmienky vo všetkých druhoch dopravy pre všetkých cestujúcich v železničnej,

leteckej, námornej, riečnej, autokarovej a autobusovej doprave. Víta najmä navrhované opatrenia, ktoré sú súčasťou intermodálneho prístupu.

- Výbor sa domnieva, že desať konkrétnych práv uvedených v oznámení, ktoré je predmetom tohto stanoviska, by malo byť doplnených o ďalšie tri práva, a to právo na bezpečnosť dopravného materiálu ako aj cestujúcich, právo na minimálne normy kvality služieb, pohodlia a dostupnosti a právo na to, aby dopravcovia dodržiavali zásady ochrany životného prostredia.
- Príslušné platné legislatívne predpisy by mali byť prehodnotené, aby sa v prípade potreby zlepšili a posilnili. Osobitnú pozornosť je nutné venovať kvalite informácií poskytovaných cestujúcim, odškodneniu cestujúcich v prípade prerušenia, zrušenia cesty alebo straty batožiny, podmienkam reklamácií a možnostiam odškodnenia.
- V súvislosti s reklamáciami EHSV navrhuje, aby všetci dopravcovia používali štandardnú elektronickú adresu pre všetky reklamácie (reklamácie@...) spoločne s inými možnosťami predkladania sťažností a aby bola stanovená maximálna lehota na odpoveď.
- Mali by sa zovšeobecniť postupy mimosúdneho riešenia sporov bez toho, aby bola cestujúcim odopretá možnosť domáhať sa svojich práv na súde.

10. VONKAJŠIA ČINNOSŤ

- ***Zvyšovanie vplyvu rozvojovej politiky EÚ: program zmien / Budúci prístup k rozpočtovej podpore EÚ pre tretie krajiny***

Hlavné body:

- Európska podpora dobrej správy vecí verejných a ľudských práv (pilier programu zmien) by sa mala zameriavať na podporu takého prístupu k rozvoju, ktorý by prihliadal na ľudské práva a ktorého hlavnými črtami by boli: účasť na politickom dianí, demokratická podpora a posilnenie právomocí držiteľov práv; systémy zabezpečujúce dodržiavanie ľudských práv založené na záväzkoch stanovených v medzinárodnom meradle; a koherentnosť politiky v oblasti ľudských práv, poskytovania podpory a hospodárstva.
- Do politického dialógu musia byť už od začiatku zapojení sociálni partneri, aby sa rozvojovej politike zaistila demokratická podpora, ktorá presahuje vládnu úroveň.
- Vzhľadom na to, že krajiny, ktoré najviac potrebujú pomoc, sú často zároveň krajinami, v ktorých vládne najväčšia korupcia, treba venovať osobitnú pozornosť protikorupčným opatreniam a v prípade poskytovania rozpočtovej podpory by sa k nim rozpočtová podpora nemala dostávať len prostredníctvom vlád, ale aj priamejším spôsobom prostredníctvom európskych sietí organizácií občianskej spoločnosti vo forme partnerských projektov, do

ktorých by boli zapojení viacerí aktéri, neštátne subjekty, sociálni partneri a združenia pôsobiace v oblasti ľudských práv.

- Štátna pomoc je i naďalej dôležitá a nevyhnutná pre rozvoj príslušných krajín. V záujme lepšej koordinácie priamej pomoci členských štátov a pomoci zo strany EÚ by sa však v rámci cieľov koordinácie a koherentnosti mala zohľadniť aj pomoc od súkromného sektora, pre ktorú by mali platiť tie isté zásady z hľadiska zosúladenia cieľov s účtovníctvom.
- Členské štáty by sa mali prinútiť skoordinať svoju pomoc v rámci Spoločenstva. V kontexte hospodárskej krízy, ktorá má pre EÚ vážne následky, by sa európskym daňovým poplatníkom mala poskytnúť lepšia osвета, pokiaľ ide o ciele pomoci, mali by byť o nich informovaní, mali by mať možnosť vyjadriť sa k týmto cieľom, a aby ich mohli lepšie podporovať, mali by mať k dispozícii potrebné informácie, ktoré by im boli poskytnuté prostredníctvom školení určených širokej verejnosti a dobrovoľníkom i profesionálom z organizácií občianskej spoločnosti.